

Sygn. akt II USKP 32/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Leszek Bielecki (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku A. M. i Ł. M. następców prawnych L. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
o emeryturę pomostową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 kwietnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania oraz
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 26 lipca 2018 r., po rozpoznaniu apelacji odwołującego się L. M., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z 12 września 2016 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 11 sierpnia 2015 r. i przyznał

odwołującemu się prawo do emerytury pomostowej od dnia 23 listopada 2017 r., w pozostałym zakresie apelację oddalił oraz orzekł o kosztach procesu.

W sprawie tej ustalono, że odwołujący się (ur. 3 czerwca 1955 r.) w dniu 4 maja 2015 r. złożył wniosek o emeryturę pomostową. Decyzją z 11 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. odmówił prawa do wnioskowanego świadczenia wskazując, że odwołujący nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat, a nadto po 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Organ rentowy nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w [...] Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego (WPBP) Ż. L. M. wniósł odwołanie od tej decyzji.

Odwołujący się w okresie od 11 października 1977 r. do 31 marca 1994 r. pracował w WPBP Ż. na stanowisku zbrojarza w pełnym wymiarze czasu pracy, gdzie zajmował się montażem zbrojeń pod wylewnie betonu, przy czym część tych zbrojeń montowana była na wysokości. W czasie wykonywania tej pracy otrzymywał posiłki regenerujące, mleko, kawę, zupy. Następnie od 1 lipca 1994 r. odwołujący się stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace zbrojarza, które polegały na montażu zbrojenia budynku i były to jego jedyne obowiązki. Odwołujący się legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 37 lat, 3 miesiące i 21 dni, w tym 35 lat, 10 miesięcy i 24 dni okresów składkowych oraz rok, 4 miesiące i 27 dni okresów nieskładkowych.

Organ rentowy uznał za udowodnione w trakcie całego okresu zatrudnienia łącznie 14 lat, 3 miesiące i 27 dni okresu pracy odwołującego się w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na okoliczność ustalenia czy praca odwołującego się w czasie zatrudnienia w WPBP Ż. w okresie od 11 października 1977 r. do 31 marca 1994 r. była pracą w warunkach szkodliwych lub w szczególnym charakterze oraz czy praca odwołującego się w W. S.A. jest pracą w warunkach szkodliwych lub

o szczególnym charakterze. Biegły stwierdził, że prace te, z wyłączeniem okresów urlopu bezpłatnego oraz okresów nieskładkowych po 14 listopada 1991 r., spełniają przesłanki uznania za wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. i pozwalają na ich przyporządkowanie do rodzajów prac wymienionych w Dziale V w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, poz. 4 - Prace zbrojarskie i betoniarskie Wykazu A, i w świetle dowodów były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Natomiast prace wykonywane przez odwołującego w okresie od 1 stycznia 1999 r. nie spełniają przesłanki uznania za wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Prace zbrojarskie wykonywane w powyższym okresie nie są objęte wykazem prac w szczególnych warunkach ani też wykazem prac o szczególnym charakterze, stanowiącym załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie od decyzji organu rentowego za bezzasadne. Wskazał, że kwestią sporną było ustalenie, czy odwołujący spełnia warunki uprawniające do nabycia prawa do emerytury pomostowej, a przede wszystkim czy posiada wymagany przepisami prawa 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych, czy po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz czy rozwiązał stosunek pracy z pracodawcą.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że poza sporem było, że odwołujący urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 37 lat, 3 miesiące i 21 dni. Sąd ustalił zaś, że odwołujący się posiada wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Jednakże w dalszym ciągu, w ocenie Sądu, nie spełnił on wszystkich przesłanek uprawniających do przyznania emerytury pomostowej wymaganych ustawą o emeryturach pomostowych w związku z art. 24 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ prace wykonywane przez odwołującego po dniu 31 grudnia 2008 r. nie były wykonywane w szczególnych warunkach oraz odwołujący nie rozwiązał stosunku pracy z obecnym pracodawcą.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł odwołujący, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych,

art. 233 k.p.c. przez brak wszechstronności rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz art. 316 k.p.c. przez nieuwzględnienie stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, tj. faktu, że odwołujący może w każdej chwili rozwiązać stosunek pracy i na dzień 1 stycznia 2009 r. miał 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia.

Sąd Apelacyjny uznał apelację odwołującego za zasadną w zakresie wniosku o zmianę zaskarżonego wyroku, choć częściowo z innych przyczyn niż wskazane w jej uzasadnieniu. Podstawę do zmiany zaskarżonego wyroku stanowiło ustalenie przez Sąd Apelacyjny z urzędu spełnienia przez odwołującego się brakującej przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej. W jego ocenie Sąd Okręgowy trafnie uznał, że skoro odwołujący pozostaje nadal w stosunku pracy, to nie spełnia wszystkich wymaganych przesłanek do nabycia prawa do emerytury, natomiast błędnie Sąd ten przyjął, że odwołujący powinien wykazać wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. W tym zakresie, w ocenie Sądu Apelacyjnego doszło do naruszenia prawa materialnego.

Sąd Apelacyjny uzupełnił z urzędu ustalenia Sądu pierwszej instancji i wskazał, że, jak wynika ze świadectwa pracy odwołującego z dnia 22 listopada 2017 r., z tym dniem rozwiązał on stosunek pracy z pracodawcą W. S.A. w W. na mocy porozumienia stron. Ustalenia te możliwe były dopiero na etapie postępowania odwoławczego, ponieważ rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji, co miało miejsce 12 września 2016 r. Sąd pierwszej instancji nie popełnił więc w tym zakresie żadnego błędu, gdyż oczywistą jest rzeczą, że w chwili wydania wyroku odwołujący nie spełniał jednej z ustawowych przesłanek nabycia prawa do emerytury. W konkluzji Sąd drugiej instancji stwierdził, że pomimo, iż Sąd Okręgowy błędnie ocenił spełnienie przez odwołującego wskazanych powyżej przesłanek, gdyż nie zastosował art. 49 ustawy, to orzeczenie na dzień wyrokowania odpowiadało prawu, bowiem odwołujący nie rozwiązał z pracodawcą stosunku pracy.

W konsekwencji powyższego Sąd Apelacyjny, powołując się na art. 15 ustawy o emeryturach pomostowych, wskazał, że prawo do emerytury pomostowej

powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa, dlatego też odwołujący prawo to nabył z dniem 23 listopada 2017 r. wobec rozwiązania z dniem 22 listopada 2017 r. stosunku pracy i spełnienia tym samym ostatniej wymaganej przesłanki.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniósł organ rentowy zaskarżając go w części (pkt I i III) i zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 49 pkt 3 w związku z art.4 pkt 6, art. 3 ust. 1 i 3, ust. 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924 ze zm.), art. 32, art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.), art. 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.) przez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji stanowiska, że odwołujący nabył prawo do emerytury pomostowej będąc pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach na stanowisku zbrojarza przed dniem 31 grudnia 2008 r. w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej, nie spełniając jednocześnie wymogów określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Dodatkowo organ rentowy zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, w tym art. 233 § 1, art. 316 § 1, art. 328 § 2, art. 382, art. 386 § 1 oraz art.390 k.p.c. przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i nieustosunkowanie się do całości materiału dowodowego oraz nieuwzględnienie utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie nabycia prawa do emerytury pomostowej, i nie wyjaśnienie poważnych wątpliwości prawnych, zmianę prawidłowego wyroku Sądu pierwszej instancji oraz nierozpoznanie istoty sporu.

Skarżący organ rentowy wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) „w całości” i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie odwołania w całości. Wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, jak również występujące w sprawie „istotne zagadnienie prawne” polegające na „potrzebie wykładni przepisów ustawy o emeryturach pomostowych i ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie spełnienia warunków dla przyznania prawa do emerytury pomostowej

przez osobę zatrudnioną w warunkach szczególnych przed 31.12.2008 r. na stanowisku (zbrojarz), nie wymienionym w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach pomostowych w kontekście definicji zawartej w art. 3 ust. 7 tej ustawy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć przepisy, które powinny znaleźć zastosowanie w niniejszej sprawie, celem weryfikacji dokonania ich właściwej subsumpcji do ustalonego w sprawie stanu faktycznego.

Zgodnie z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. Dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyjątkiem ubezpieczonych mających prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 32, 33, 39, 40, 46, 50, 50a i 50e, 184 oraz w art. 88 ustawy, o której mowa w art. 150, zostaną ustanowione emerytury pomostowe. Ubezpieczonym spełniającym warunki określone w art. 50a lub 50e przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku i okresów pracy lub okresu pracy, określonych w tych przepisach. Zasady, warunki i tryb ustanawiania emerytur pomostowych określi odrębna ustawa. Jest to ustawa z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Stosownie do art. 4 tejże ustawy, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym

charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Z kolei, według przepisu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Czynniki ryzyka są związane z następującymi rodzajami prac: w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury: prace pod ziemią, prace na wodzie, prace pod wodą, prace w powietrzu; w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi: prace w warunkach gorącego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach, w których wartość wskaźnika obciążenia termicznego WBGT wynosi 28°C i powyżej, przy wartości tempa metabolizmu pracownika powyżej 130 W/m^2 , prace w warunkach zimnego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach o temperaturze powietrza poniżej 0°C , bardzo ciężkie prace fizyczne - prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 8400 kJ , a u kobiet - powyżej 4600 kJ , prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego, ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmienniej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6300 kJ , a u kobiet - powyżej 4200 kJ , a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylecia i (lub) skręcenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5 kG dla kobiet (wg metody OWAS pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50% zmiany roboczej. Prace o szczególnym charakterze to

prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrożący bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1. Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także ubezpieczonych z tytułu działalności twórczej lub artystycznej tancerzy zawodowych, wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy prace związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Według art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Dla celów ustalenia uprawnień, o których

mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się: pracowników organów kontroli państwowej; pracowników organów administracji celnej; pracowników wykonujących działalność twórczą lub artystyczną; dziennikarzy zatrudnionych w redakcjach dzienników, czasopism, w radiu, telewizji oraz w organach prasowych, informacyjnych, publicystycznych albo fotograficznych, objętych układem zbiorowym pracy dziennikarzy; nauczycieli, wychowawców lub innych pracowników pedagogicznych wykonujących pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela; żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Więziennej i Państwowej Straży Pożarnej; pracowników jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 961 i 1610). Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Odrębne przepisy określają zasady przechodzenia na emeryturę, bez względu na wiek, nauczycieli urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r.

Natomiast stosownie do art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r., ubezpieczone z tytułu działalności twórczej lub artystycznej, mają prawo do emerytury na warunkach określonych dla pracowników wykonujących działalność twórczą lub artystyczną.

Według art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przekładając przywołane wyżej przepisy prawa na stan niniejszej sprawy należy stwierdzić, że z punktu widzenia jej istoty, a więc uprawnień ubezpieczonego do emerytury pomostowej, najistotniejszy jest w tym zakresie przepis art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jest to przepis, który modyfikuje ogólne normy przyznawania emerytur pomostowych, stwarzając płaszczyznę wyjątku dla określonej kategorii potencjalnych beneficjentów świadczeń. Zasadniczo, rzeczony przepis stwarza możliwość łatwiejszego dostępu do przedmiotowego świadczenia w postaci emerytury pomostowej. Z tymże przepisem koresponduje przepis z art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych, stosownie do którego, za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że przepisem kluczowym w sprawie jest powołany na wstępie uzasadnienia art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. W prawidłowy sposób wzajemną relację powołanych wyżej przepisów wskazuje stanowisko doktryny, gdzie stwierdzono, że artykuł 49 ustawy o emeryturach pomostowych określa wyjątek od zasady sformułowanej w art. 4 pkt 6 oraz art. 5-12 tej ustawy, zgodnie z którym prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które wykonywały pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, po wejściu w życie ustawy, tj. po dniu 31 grudnia 2008 r. W myśl tego przepisu z prawa do emerytury pomostowej mogą skorzystać również osoby niespełniające tego warunku, które w dniu wejścia w życie ustawy o e.p. osiągnęły wymagany przez przepisy art. 4 i art. 5-12 ustawy okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Podkreślenia wymaga fakt, że na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które przed dniem 1 stycznia 2009 r. osiągnęły wymagany okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Przy ustalaniu okresu uprawniającego do emerytury pomostowej, o którym mowa w art. 49 pkt 3 ustawy nie uwzględnia się bowiem okresów pracy w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jest to wyraz realizacji ogólniejszej zasady, na której opiera się ustawa o emeryturach pomostowych, zgodnie z którą prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które w okresie swojej kariery zawodowej wykonywały pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zdefiniowaną w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (M. Zieleniecki, *Komentarz do art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych*, w: *Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz*, red. K. Antonów, LEX, 2014).

Biorąc powyższy pogląd, który należy podzielić, pod uwagę, jeszcze raz podkreślić należy w kwestii przysługiwania ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, podstawowe znaczenia mają warunki z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, które należy spełnić by świadczenie zostało przyznane, natomiast wyjątek od tychże warunków i zasad wskazuje art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, który przewiduje warunki uzupełniające, dostosowujące do zdobycia wnioskowanego uprawnienia.

W analizowanej sprawie ubezpieczony nie spełniał warunku do zdobycia emerytury pomostowej z art. 4 pkt 6 i pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tejże samej ustawy, a ponadto nie rozwiązał stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Z uprawnień dozwolonych przepisem art. 49 tejże samej ustawy, ubezpieczony również nie mógł skorzystać, bowiem, tym razem, nie spełniał warunku wskazanego w pkt 3 tegoż przepisu, gdyż, w dniu wejścia w życie ustawy nie miał wymaganego w przepisach, o których mowa w pkt 2, okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Będąc załącznikiem do ustawy tabele nr 1 i nr 2 zawierają odpowiednio : wykaz prac w szczególnych warunkach oraz wykaz prac o szczególnym charakterze. Obydwie tabele nie przewidują dla pracy zbrojarza-montażysty określenia jako wykonywanej w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Uszczegóławiając, skoro zatem ubezpieczony nie mógł uzyskać wnioskowanego uprawnienia na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, musiał odwołać się do wyjątku

wskazanego w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Przepis ten jako wyjątek o zasady, należy traktować zwięźajaco w odniesieniu do procesu stosowania prawa, a w szczególności prawa do przyznawania świadczeń publicznych, jakim jest prawo do emerytury pomostowej. W związku z tym trzeba zwrócić uwagę, że przedmiotowy przepis, w odniesieniu do wymogu prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze stanowi, że, po pierwsze, wnioskodawca musi legitymować się ich wykonywaniem w określonym czasie na dzień (w) dniu wejścia w życie ustawy, a po drugie, muszą to być prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wyszczególnione w załącznikach nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych (tabele). Warunków tych wnioskodawca nie spełnił. Końcowo można stwierdzić, że skoro przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych nie odsyła do żadnego innego przepisu ustawy w nim wskazanego dotyczącego prac w warunkach szkodliwych lub prac o szczególnym charakterze, poza przepisem art. 3 ust. 1 i ust. 3 ustawy, w tym nie odsyła, na przykład, do art. 3 ust. 7 ustawy, to oznacza, że w zakresie oceny prawa do emerytury pomostowej, tenże ostatni przepis, ani żaden inny, nie przywołany przez art. 49, z punktu widzenia stosowania art. 49 ustawy, nie ma zastosowania.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeka się jak w sentencji.